

Aan de leden van de gemeenteraad
p/a griffie

Uw brief van:	-	Ons kenmerk:	2023-004381
Uw kenmerk:	-	Contact:	E.H. Heun
Bijlage(n):	-	Doorkiesnummer:	0180-698340
		E-mailadres:	e.heun@bar-organisatie.nl
		Datum:	14 JUL 2023

Betreft: Afdoening motie 2022-37 Voorkomen en bestrijden van wanordelijkheden

Geachte raadsleden,

In uw raadsvergadering van 15 december 2022 is de motie Voorkomen en bestrijden van wanordelijkheden (2022-37) aangenomen. In deze motie wordt het college verzocht:

1. te onderzoeken of het mogelijk is gebieden aan te wijzen waar een groepsverbod voor geldt;
2. te onderzoeken of het mogelijk is te kunnen optreden tegen het digitaal oproepen tot wanordelijkheden;
3. en de resultaten hiervan vóór het zomerreces aan te bieden aan de raad.

Wij hebben deze onderwerpen bestudeerd en in deze brief leest u onze reactie op uw motie.

Samenscholingsverbod, groepsverbod en wijkverbod

Naar onze mening verdient het op dit moment aanbeveling om een groepsverbod op te nemen in de APV en – samen met de politie – de mogelijkheden te onderzoeken van wijkverboden. Hierna leggen we uit hoe we tot dit oordeel zijn gekomen.

De huidige Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van Ridderkerk bevat in artikel 2:1 een samenscholingsverbod (zie bijlage 1). Dit verbod is een instrument dat bedoeld is om bij een volksoploop, (dreigende) ongeregelde groepen te doen verspreiden ter voorkoming van escalatie en ter bescherming van omstanders en inwoners. Van strafbare feiten hoeft (nog) geen sprake te zijn; wel moet er sprake zijn van (dreigende) verstoring van de openbare orde. Het samenscholingsverbod geldt voor iedereen en de politie kan rechtstreeks optreden op basis van dit artikel; een aanwijzingsbesluit van de burgemeester is niet nodig.

De huidige APV bevat geen groepsverbod. Een groepsverbod wordt vaak als volgt geformuleerd: "Het is verboden zich op een openbare plaats, die deel uitmaakt van een door de burgemeester voor een bepaalde duur aangewezen gebied, zonder redelijk doel met drie of meer andere personen in groepsverband op te houden". Dit verbod verschilt met het samenscholingsverbod op de volgende punten:

<i>Samenscholingsverbod</i>	<i>Groepsverbod</i>
Er is sprake van een dreigende verstoring van de openbare orde.	Het bij elkaar staan in een groep is al verboden. Van dreigende ongeregelheden hoeft geen sprake te zijn.
Het samenscholingsverbod in de APV geldt rechtstreeks: een nader besluit (bijv. aanwijzingsbesluit) is niet nodig.	Het groepsverbod komt pas tot leven na een aanwijzingsbesluit van de burgemeester.
Het samenscholingsverbod geldt altijd en voor de gehele gemeente.	Het aanwijzingsbesluit groepsverbod geldt voor een bepaald gebied en in beginsel voor een beperkte duur.

In geval van overlast door bijvoorbeeld groepen hangjongeren zou het groepsverbod uitkomst kunnen bieden. Tegelijkertijd geldt dat de APV al verschillende mogelijkheden biedt om op te treden tegen overlast op straat (alcoholgebruik, drugs dealen, hinderlijk gedrag, wildplassen, camera's, enz.). Opgemerkt moet worden dat een groepsverbod nogal eens lastig te handhaven is: groepen kunnen zich gemakkelijk verplaatsen naar delen van de gemeente die buiten het aanwijzingsbesluit vallen. Ook kan een groepsverbod sterk ingrijpen op de bewegingsvrijheid van personen die zich in Ridderkerk bevinden (vanwege de algemene werking op een ieder die een groep vormt).

Na overleg met de politie zijn we tot de conclusie gekomen dat naast een groepsverbod in de APV op te nemen we ook de mogelijkheid van het opnemen van een wijkverbod in de APV nader onderzoeken. Een wijkverbod kan worden opgelegd aan personen die zich misdragen om ze gedurende een bepaalde tijd kunnen weren uit bepaalde delen van de gemeente. Bij de herziening van de APV eind dit jaar zullen wij hierop terugkomen.

Online gebiedsverbod

Gezien de recente rechterlijke uitspraak in de zaak Utrecht (ECLI:NL:RBMNE:2023:375) en het gebrek aan wettelijke basis op dit moment, wordt afgeraden op dit moment een online gebiedsverbod op te nemen in de APV. Hierna leggen we uit hoe we tot dit standpunt zijn gekomen.

Momenteel is het lastig om op te treden tegen jongeren die via social media oproepen tot ongeregelheden. Verschillende gemeenten experimenteren hiermee, door bijvoorbeeld gebruik te maken van een reeds bestaand APV-artikel (Utrecht) of de Gemeentewet te gebruiken als basis (Amsterdam). De gemeente Almelo heeft geprobeerd hier iets tegen te doen door in de APV zelf expliciet een zogenoemd online gebiedsverbod op te nemen (zie bijlage). Hiermee wordt onder meer beoogd om iemand die via social media oproept om te gaan rellen het zwijgen op te leggen.

Dit raakt uiteraard de vrijheid van meningsuiting (artikel 7 Grondwet). Door verschillende rechtsgeleerden wordt erop gewezen dat een burgemeester zich op basis van de APV niet mag bemoeien met de inhoud van uitingen van personen, daarvoor is een basis nodig in een formele wet (bijvoorbeeld Gemeentewet). Meerdere burgemeesters hebben onlangs bij de Tweede kamer bepleit om die wettelijke basis te realiseren, maar de verwachting is niet dat dat op korte termijn zal gebeuren. Door het ministerie van Justitie en veiligheid en de VNG is wel toegezegd dat er een handleiding voor gemeenten zal worden opgesteld.

Wij vertrouwen erop u voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd en beschouwen de motie 2022-37 hiermee als afgedaan.

Hoogachtend,

het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,
de secretaris, de burgemeester,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'H.W.J. Klaucke', with a long horizontal flourish extending to the right.

Dhr. H.W.J. Klaucke

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'C.A. Oosterwijk', with a large, looping initial 'C' and a long horizontal flourish extending to the right.

Dhr. C.A. Oosterwijk

Bijlage: 1

Artikel 2:1 Samensholing en ongeregeldheden (APV Ridderkerk)

1. Het is verboden op een openbare plaats deel te nemen aan een samensholing, onnodig op te dringen of door uitdagend gedrag aanleiding te geven tot ongeregeldheden.
2. Degene die op een openbare plaats:
 - a. aanwezig is bij een voorval waardoor ongeregeldheden ontstaan of dreigen te ontstaan;
 - b. aanwezig is bij een gebeurtenis die aanleiding geeft tot toeloop van publiek waardoor ongeregeldheden ontstaan of dreigen te ontstaan; of
 - c. zich bevindt in of aanwezig is bij een samensholing;is verplicht op bevel van een ambtenaar van politie zijn weg te vervolgen of zich in de door hem aangewezen richting te verwijderen.
3. Het is verboden zich te begeven naar of zich te bevinden op openbare plaatsen die door het bevoegde bestuursorgaan in het belang van de openbare veiligheid of ter voorkoming van ongeregeldheden zijn afgezet.
4. De burgemeester kan ontheffing verlenen van het verbod, bedoeld in het derde lid.
5. Dit artikel is niet van toepassing op betogingen, vergaderingen en godsdienstige en levensbeschouwelijke samenkomsten als bedoeld in de Wet openbare manifestaties.

Artikel 2:1b Digitale ordeverstoring (APV Almelo)

1. Het is verboden om via digitale middelen, onder andere via internet, virtuele ruimtes en sociale media, uitingen te doen, te delen en/of in stand te laten, die kunnen leiden tot een fysieke verstoring van de openbare orde binnen het grondgebied van de gemeente Almelo, dan wel tot het ontstaan van een ernstige vrees daarvoor.
2. Onverminderd het bepaalde in artikel 54a van het Wetboek van Strafrecht is het beheerders van websites, domeinnaamhouders, hostingproviders en sociale mediaplatforms verboden om uitingen, als bedoeld in het eerste lid, die via hun communicatiedienst worden gedaan:
 - a. te delen of verder te (laten) verspreiden;
 - b. in stand te laten; of
 - c. online toegankelijk en/of zichtbaar te houden.
3. Beheerders van websites, domeinnaamhouders, hostingproviders en sociale mediaplatforms zijn verplicht om, op last van de burgemeester, uitingen als bedoeld in het eerste lid, te blokkeren, te verwijderen en verwijderd te houden, al dan niet via hun eigen notice-and-takedown procedures.